

DVBS 12 Vybrané kapitoly české scénografie – Miroslav Kouřil a Scénografický ústav

Protokol výzkumné cesty

Místo: Národní archiv, Archivní 4/2257, 149 00 Praha 4 - Chodov

Výzkumný tým: Petra Brzlová, Barbora Dvorčáková

Průběh výjezdu:

1.) přípravná fáze:

V první fázi projektu, pracovně označeného jako „mapování činnosti Scénografického ústavu“, jsme nejdříve přečetly kompletní inventář Scénografického ústavu (dále zkráceně: ScÚ). Na základě informací obsažených v inventáři sestavila Petra seznam tematických okruhů, které by bylo možné zpracovat. Obě jsme se shodly, že bychom se rády věnovaly zahraniční spolupráci Scénografického ústavu, proto jsme následně zúžily výběr témat na I. a II. Pražské Quadriennale (níže už jen zkráceně I. / II. PQ), Festival a Biennale v Benátkách. S ohledem na informace, které bylo možné z inventáře získat, jsme doufaly, že k těmto tématům nalezneme množství písemných i obrazových artefaktů, což se ale v praxi bohužel nepotvrdilo, spíše naopak.

2.) den výjezdu – čtvrtek 17. 10. 2013

První problém, se kterým jsme byly v rámci našeho výjezdu konfrontovány, by se dal shrnout pod heslem nedostatečné, nebo spíše neexistující označení budov patřících Národnímu archivu. Tato nepříjemná skutečnost měla za následek, že jsme nejdříve vstoupily do Archivu Města Prahy, nacházejícího se v bezprostřední blízkosti Národního Archivu.

Jsmo názoru, že několik dostatečně dobře viditelných nápisů by bezesporu ulehčilo orientaci všem nadějným začínajícím badatelům na jejich cestě do Národního archivu.

Smůla nás avšak provázela i nadále, protože v momentě, kdy jsme obdržely první karton, zjistily jsme, že jeho obsah se vůbec neshoduje s tím, co je napsáno v nám dostupném

inventáři. V tomto případě se jedná o karton číslo 105, který podle zápisu na straně 133 měl obsahovat materiály ohledně 30. mezinárodního festivalu divadel v Benátkách 1971 (projekt, negativy, fotografie, plakáty, návštěvní kniha). Místo toho jsme objevily jenom architektonické návrhy (výkresy) divadla v Hradci Králové a záznamy spolupráce s divadlem v Liptovském Mikuláši. Bylo to pro nás nanejvýš nepříjemné překvapení, proto jsem se opakovaně ptala přítomných pracovníků, jestli se nestala náhodou nějaká chyba. Nenechala jsem se odehnat tvrzením, že se přece jedná o karton, o který jsem žádala. Nakonec, když pracovníci Archivu osobně nahlédly do inventáře, zjistily, že výše uvedený zápis se v inventáři skutečně nachází a že se tedy jedná s největší pravděpodobností o tiskovou chybu, příp. překlep. Proto jsme dostaly karton obsahující pro nás irelevantní materiály.

Po obdržení dalšího kartonu, tentokrát kartonu číslo 206 (I. a II. PQ, studie, projekt, tisk), se situace opět nezlepšila – karton obsahoval jiné materiály, než by podle inventáře měl. Našly jsme však mezi pravděpodobně špatně zařazenými listinami konečně i dokumentaci k I. a II. PQ.

Největším zklamáním pro nás byl fakt, že ohledně I. PQ se v kartonu nacházel jen jeden výtisk oficiálního programu, čímž výpočet všech materiálů k I. PQ končí. To nás okamžitě vedlo k nevědecké myšlence, že v období po Kouřilově odchodu ze ScÚ možná existovaly snahy zamést stopy po jeho působení a námi hledané materiály jsou proto uloženy někde úplně jinde. Možná, jednou, když bude zpracována kompletní pozůstalost ScÚ, se budou moci studenti a vědečtí pracovníci a pracovníci vyjádřit i k této (momentálně spíše konspirační) hypotéze.

Tyto počáteční problémy přirozeně způsobily, že s dokumentací pro nás relevantních materiálů jsme začaly až téměř v půl dvanácté, i když v Praze jsme byly už od devíti hodin. Z časových důvodů jsme se taky nedostaly k otevření posledního, 4. kartonu. Snad, kdyby měl Národní archiv otevřeno déle, než do 16:00...

Nakonec se nám povedlo i přes všechny nepříjemnosti nashromáždit značné množství zajímavé fotodokumentace, které po hlubším zpracování bude (doufáme) plné nových zjištění.

3.) první fáze zpracování a kategorizace získaných materiálů:

... proběhla již v archivu, analogově - zápisky do sešitu jsme postupně sestavovaly seznam fotograficky zdokumentovaných tisků, fotografií, negativů a v jednom případě dokonce i diapositivů, abychom neztratily přehled o již vykonané práci. Dodatečně Petra ještě roztrídila fotografie do složek podle jednotlivých tematických okruhů.

4.) další plánované fáze výzkumu:

V průběhu focení všeho, co jsme považovaly alespoň za vzdáleně relevantní v smyslu naší výzkumné otázky, se mi podařilo všimnout si v seznamu zahraničních účastníků II. PQ i jména dvou mých vyučujících na mé domovské univerzitě – Universität Wien. Konkrétně jsem objevila emeritní profesory Univ. -Prof. Dr. Ulf Birbaumer-a a emer. O. Univ.-Prof. Dr. Wolfgang Greisenegger-a. Ráda bych se pokusila oba kontaktovat a zeptat se na jejich vzpomínky ohledně účasti na II. PQ, případně i na I. PQ.

Samozřejmě budeme i nadále pokračovat ve čtení a posuzování relevance námi získaných informací. Ústředním bodem našeho výzkumu tedy i nadále zůstává mapování zahraniční spolupráce ScÚ a především objasnění otázky, nakolik se ústav jako takový podílel na organizaci jednotlivých mezinárodních výstav a festivalů. Předpokládáme, že postupem času a výzkumu ještě více specifikujeme cíle našeho bádání.